στρόβηλο, ρούφουλα, δρολάπια καὶ μεγάλα δεινὰ καὶ συφορές. Ἐνῶ στὰ μέρη μας τὴν ἴδια μέρα καὶ στὸ ἴδιο μέρος μπορεῖ πολλὰ χ. τ. μ. νὰ ἀνεβοκατέβει δίχως νὰ ἔχουμε πάντα μεγάλες ταραχὲς στὴν ἀτμόσφαιρα.

Ἐξὸν τὶς περιοδικὲς ἀξαξοβαριὲς ἔχουμε κι ἀπερίοδες συχνὲς καὶ δυνατὲς στοὺς ψυχροὺς μῆνες καὶ στὰ βορινὰ κλίματα.

Γραμὲς ἰσοβαριὰς ὀνομάζουνε γραμὲς ποὺ ἑνώνουνε τόπους μὲ τὴν ἴδια μέση χρονικὴ ἀεροπίεση, (μηνιάτικες καὶ χρονιάτικες ἰσοβαριές. Οἱ γραμὲς ἀφτὲς σημαίνουνε πολὺ στὴ μετεωρολογία· μὲ τὴ βοήθια τους ὁρίζουνε τὴ φορὰ τοῦ ἀνέμου καὶ τὶς ἀλαξοκαιριὲς ποὺ οἱ ἄνεμοι φέρνουνε.

Ἰσοβαρομετρικὲς γραμὲς λένε τὶς γραμὲς ποὺ ἑνώνουνε τόπους μὲ τὶς ἴδιες ἀλαξοβαριές.

(Στἄλλο φύλλο τελειώνει)

ΦΩΤΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ
ΓΙΑΤΡΟΣ

ΒΑΙΔΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΙΝΤΡΑ

(Ἠγβ. 2, 12)

Ἀφτὸς ποῦ ἄμα γεννήθηκε πρῶτος ἀπ' ὅλους ἦταν
Ὅσοι ἔχουν νοῦ, ποῦ τοὺς θεοὺς βοηθοῦσε ἡ δύναμή του,
Θεὸς ποῦ ἐρόβιζε τὴ γῆ καὶ τὴν οὐράνια σφαῖρα
Μὲ τοῦ θυμοῦ του τὴν ὁρμή, — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ [Ἴντρας.

Ἀφτὸς ὁποῦ τὴν ἄστατη τὴ γῆς ἔχει πλερώσει,
Ποῦ τὰ βουνὰ ἐσταμάτησε στἀνάβρασμα ὁ μεγάλος, (1)
Ἀφτὸς ὁποῦ ἀναμέτρησε τὲς πλατωσιὲς τοῦ ἀέρος,
Κ' ἔστησε τὸ στερέωμα'—τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας

Ἀφτὸς ποῦ τὰ Ἑφταπόταμα λεφτέρωσε τὸν Ἄχη
Σκοτώνοντας (2) καὶ τῶν βωδιῶν τοῦ Βάλα τοὺς κρουψῶνες
Ἄνοιξε, (3) κι' ἄναψε τὴ στιὰ μέσα στὲς δυὸ τὲς πέτρες, (4)
Ποῦνε λεφτὴς στὸν πόλεμο, —τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦ δημιούργησεν ὅτα στὴ γῆς κινοῦνται,
Ποῦ ἀφάνισε τὴν ταπεινὴ φυλὴ τῶν σκλαβωμένων, (5)
Ποῦ τῶν ὀχτρῶν του τἀγαθὰ παίρνει καθὼς ὁ παίχτης
Τἀντιπαλου τὰ πράματα, τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας.

Ἀφτὸς ὁποῦνε τρομερός, κὶ ποῦ γι' αὐτὸν ρωτοῦνε
«Ποῦ εἶνε τος;» Καὶ «πουθενὰ δὲν εἶνε» ἀπολογιῶντοι,
Ἀφτὸς ποῦ τοῦ πολέμου του τὴν προκοπὴ ἀφανίζει,
—Πρέπει νὰ τὸν πιστεύετε!—τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας

Ἀφτὸς ποῦ τοῦ εὐλαβητικοῦ, ἀρτὸς ποῦ τοῦ ἀρρωστιάρη,
Ποῦ τοῦ δεόμενου ὑμνητὴ, καὶ ποῦ τοῦ ἱερουργοῦ του
Εἶνε προστάτης, ἀφτὸς ποῦ κατ' τοῦ ἄλεσ ἢ τοῦ Σώμα (6)
Βοηθὸς εἶν' ὁ πεντάμορφος, —τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας,

Ἀφτὸς ποῦ τοῦ ὑποτάζονται καὶ τἄτια κ' οἱ ἀγελάδες,
Τἀμάξια τὰ πολεμικὰ καὶ τῶν χωριῶν τὰ σπίτια,
Ὁποῦ τὸν Ἥλιον ἔπλασε καὶ τὴ χρυσὴν Αὐγούλα,
Ποῦ τῶν νερῶν εἶνε ὁδηγὸς, (7) — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ [Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦ βοήθειο τὸν καλοῦν τἀντίπαλα φουσᾶτα,
Οἱ ἀδύνατοι οἱ πολέμιοι, κ' οἱ πλιὸ δυναμωμένοι,
Κ' οἱ δυὸ ἀναβάτες τοῦ ἁμαξιοῦ ξεχωριστὰ καθένας,
Ὁ πολεμάρχος κι' ὁ ἁμαξᾶς, — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ [Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦ οἱ ἀνθρῶποι δίχως του τὴ νίκη δὲ λα- [βαίνουν,
Ποῦ τὸν καλοῦν οἱ ἀγωνιστὲς νὰ δώκει προστασία,
Ποῦ ἀντιζυγίζει κάθε ὀχτροῦ καὶ δύναμη καὶ τόλμη,
Ὁποῦ κουνάει τἀσάλεφτο, —τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦ μὲ φαρμακερὲς σαΐτες θανατώνει
Ὅσους μεγάλες καὶ πολλὲς φορτόνονται ἀνομίες,
Ἀφτὸς ποῦ τοῦ κυριόγνωμου δὲ συχωρεῖ τὴ γνώμη,
Ποῦνε τῶν Δάσιων ὁ φονηᾶς, (8) — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε [ὁ Ἴντρας.

Ἀφτὸς ὁποῦ τὸ Σάμπαρα (9) σαράντα χτινοπώρους
Ἀναζητοῦσε στὰ βουνά, ποῦ ἐσκότωσε τὸ δράκο
Τὸ Δάνου, (10) ἐνῶ ξεδίπλωνε τὸ φοβερὸ κορμί του,
Καὶ τὸν ἐξεπλωσε στὴ γῆς, — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ [Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦ σὲ μιὰν ἅμαξα μὲ ἑφτὰ ἄλογα ζεμμένην
Προβαίνει, ποῦ στὸ χέρι του κρατεῖ τἀστροπελέκι,
Ποῦ τοὺς ἑφτά τοὺς ποταμοὺς ἀπόλυσε νὰ ρένε,
Ποῦ γκρέμισε τὸ Ρόυχινα, (11) — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ [Ἴντρας

Ἀφτὸς ποῦ ἡ γῆς τὸν προσκυνᾶ καὶ τὰ βουνὰ τὸν [τρέμουν,
Ὁποῦ τἀστραποπέλεκο κρατεῖ μὲ τὸ βραχιόνι,
Καὶ μὲ τὸ χέρι τὸ πετᾶ, ποῦ φανερόνεται ὅταν
Τὸ Σῶμα πίνει ὁ δυνατὸς, — τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας.

Ἀφτὸς ποῦνε ὑπεράσπιση τοῦ Ζίφτη καὶ τοῦ Ψήστη (12)
Ποῦνε βοηθὸς τοῦ Θυσιαστῆ, βοηθὸς καὶ τοῦ Ὑμνολόγου,
Ποῦνε γι' ἀφτὸν δυνάμωμα κι' ὁ ὕμνος ὡς καὶ ὁ Σῶμας
Καὶ τώρα τούτη ἡ προσφορὰ—τοῦτος ἀνθρῶποι εἶνε ὁ Ἴντρας

Ἐσὺ ποῦ πλούσια ἀνταμοιβὴ στοὺς ἱερουργοὺς χαρί- [ζεις,
Ὦ Ἴντρα ἀκράτητε θεὲ ποῦ ἀληθινὸς ἐσὺ εἶσαι,
Ἂς εἴμαστε παντοτεινὰ μὲ σένα φιλιωμένοι
Καὶ πρόβουλοι στὲς σύναξες πολλοὶ κι' ἀντρειωμένοι] (13)

(1) Οἱ Ἰνδοί, ἔτσι τοὐλάχιστο λέει ἡ νεώτερη μυθολογία τους, ἐπίστευαν πῶς μία φορὰ τὰ βουνὰ εἶχαν φτερά, ἐπετοῦσαν γοργὰ κ' ἕνα μὲ τἄλλο ἐκρούονταν. (2) Τὰ Ἑφταπόταμα εἶνε ὁ Ἰνδὸς καὶ οἱ παραπόταμοί του. Οἱ δράκοντες ἐβιαστοῦσαν στὰ βουνὰ ἄλυωτα τὰ χιόνια κ' ἔστιφαν ἔτσι τοὺς ποταμούς Ὁ Ἴντρας τοὺς ἐνίκησε καὶ ἐσκότωσε τὸν πρῶτο τους τὸν Ἄχη, ποῦ ἀλλοῦ ὀνομάζεται Βρῖτρας. 3) Ἄλλο κατόρθωμα τοῦ θεοῦ εἶνε ὁ σκοτωμὸς τοῦ δράκοντα Βάλα ποῦ, καθὼς ὁ Ἡρυόνης, εἶχε κρουμένες τὲς ἱπερίφημες ἀγελάδες του. (4) Ἡ μυθολογικὴ περιπέτεια μᾶς εἶνε ἄγνωστη. Πολλοὶ Ἰνδολόγοι ἐξηγοῦν πῶς ἐδῶ πέτρες εἶνε τὰ σύγνεφα καὶ στιὰ ἡ βροντή. (5) Ὁ ὕμνος αὐτὸς εἶνε ποίημα τῆς ἐποχῆς, ποῦ οἱ Ἄριοι κατακτητὲς τῆς Ἰνδίας, ἐπολεμοῦσαν ἀκόμα μὲ τὲς ντόπιες φυλές, τὲς ὑπόταζαν καὶ τὲς ἐξεγένειαζαν. (6) Ὁ Σώμας εἶνε τὸ μεθυστικὸ ζουμὶ τῆς Ἀσκληπιᾶς, (Asklepias acida) ποῦ οἱ Ἴνδοι τὸ λάτρευαν, ὅπως καὶ οἱ Ἕλληνες τὸ Διόνυσο· ὁ τρόπος τοῦ Σώμα ἦταν ἱερουργία, καὶ ἱερουργοὶ οἱ ἀλιστὲς τοῦ φυτοῦ. Θεὸς καὶ ἄνθρωποι τὸ ὀρέγονταν καὶ μάλιστα ὁ Ἴντρας ποῦ συχνὰ ἐμεθοῦσε μ' ἐκεῖνο. (7) Ὁ Ἴντρας εἶνε θεὸς τῆς βροχῆς, ὄμβριος Ζεύς. (8) Τάξη δαιμόνων (9) Κάποιος ὀφιοδαίμονας. (10) Ἄλλη τάξη δαιμόνων. (11) Ἄλλος δαίμονας ποῦ ἠθέλησε νὰ πολεμήσει στὸν οὐρανὸ τοὺς θεούς. (12) Στὲς θυσίες τῆς Βεδικῆς ἐποχῆς ἕνας ἱερουργὸς ἔζεφε τὸ Σῶμα, ἕνας ἄλλος ἔψενε στὴ φλόγα λυωμένο βούτυρο, ἕνας τρίτος ἐπρόσφερνε τὰ σφαχτὰ καὶ ἕνας τέταρτος ὑμνολογοῦσε τοὺς θεούς. (13) Πολλοὶ Ἰνδολόγοι νομίζουν τὴ στροφὴ νεώτερην ἀπὸ τὲς ἐπίλοιπες. Ὁ ὕμνος ψάλλεται ἀπὸ τοὺς βραχμάνους, ποῦ εὐκιῶνται νὰ εἶνε πάντα ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΟΘΩΝΙΣΜΟΣ

Ἀπὸ πέρσυ ὁ Ὄθων εἶναι τῆς μόδας. Ἕνα ἀνάγνωσμα στὴν ἐφημερίδα, «ἡ ἱστορία καὶ τ' ἀνέκδοτα τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας» κ' ἔπειτα ἡ Κατοχὴ τοῦ κ. Βώκου ἔφεραν τὸν Ὄθωνα στὴ μόδα κι' ἀπὸ τότε κυριαρχεῖ στὰ προγράμματα τῶν θεάτρων καὶ γεμίζει παράδες ἠθοποιοὺς καὶ συγγραφεῖς

Ἕνα καφενεῖο στὸ δρόμο τῶν Πατησιῶν ὀνομάστηκε «Ὄθων», ἴσως νὰ βαφτίστηκε τὸ ἴδιο καὶ κανένα γαλατάδικο ἢ μπακάλικο.

Αὔριο θὰ βγοῦν κολλάρα, κραβάτες, καπέλλα τοῦ Ὄθωνος κ' ἔχει ὁ Θεός. Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως καπέλλο τοῦ Ὄθωνος σημαίνει συνομηλίκο μὲ τὸ ψαθάκι τοῦ κ. Ζαΐμη.

Καὶ φέτος ὁ Ὄθων εἶναι στὶς δόξες Του. Νέο ἔργο τὸν ἔχει πάλι γιὰ ἥρωα καὶ τραβάει τὸν κοσμάκι στὸ θέατρο τῆς «Νεαπόλεως», κι' ἀκοῦς μάλιστα νὰ συμβουλεύουν τὸν τολμηρὸν ἐκεῖνο ποὺ θὰ ὁμολογοῦσε ὅτι δὲν τὸν εἶδε·

— Πρέπει νὰ πᾶς, φίλε μου, εἶναι ἔργο ἐθνικῆς σημασίας. Θὰ ἰδῆς τὸν Ὄθωνα μὲ τὴ φουντανέλλα του, δὲν ξέρεις πῶς τοῦ μοιάζει. Ἐγὼ ὅμως ποὺ τὸν ἐγνώρισα καὶ μάλιστα ἀπὸ πολὺ κοντά...

Κι' ἀρχίζει νὰ διηγεῖται τί τοῦ συνέβη μιὰ φορὰ στὰ 54, καὶ στὰ λόγια του κρύβεται μιὰ ἀπορία, πῶς ξεχάσανε νὰ τὸν ἀνεβάσουν στὴ σκηνή, αὐτὸν ποὺ εἶχε φᾶ ψωμὶ κι' ἀλάτι μὲ τὸν ἀείμνηστο βασιλιᾶ.

— «Ἔπειτα παραλείψανε ἕνα σωρὸ σπουδαῖα γεγονότα, ἐξακολουθεῖ. Μήπως ἔρχονται οἱ εὐλογημένοι νὰ μ' ἐρωτήσουν ;

»δικά τους ὅσα ὑποφασίζουνται σήμερα, κι' ἂς μὴ »διττάσουνε νὰ προτιμήσουν πόλεμο ἀντὶς εἰρήνη(97).

121. »Πολλὰ μᾶς λὲν πῶς φυσικὸ εἶναι νὰ »κερδίσουμε, πρῶτα ὁ πληθυσμός μας ὁ ἀνώτερος »κι' ἡ πεῖρα μας ἡ πολεμική, ἔπειτα γιατὶ ὅλοι »τυφλὰ θ' ἀκολουθοῦμε τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ ναυ»φτικό, ὅπου στέκει ἡ δύναμή τους, θὰν τὸ ἁρμα»τώσουμε μὲ τὰ μέσα ὅσα ἔχουμε ὁ καθεὶς μας καὶ »μὲ τῶν Δερφῶν καὶ τῆς Ὀλυμπίας τοὺς θησαυρούς. »Γιατὶ στὸ χέρι μας εἶναι νὰν τοὺς δανειστοῦμε, »κι' ἔτσι μ' ἀνώτερο μιστὸ νὰ τραβήξουμε τοὺς »ναφτες τους τοὺς ξένους· γιατὶ εἶναι ἀγοραστὴ »τῶν Ἀθηναίων ἡ δύναμη, παρὰ φυσικιά τους. Ἡ »δική μας ὅμως δὲν ἔχει τόσο φόβο νὰν τὸ πάθει, »ὄντας θεμελιωμένη στὰ παλικαρία μας παρισσό»τερο παρὰ σὲ χρήματα. Καὶ μὲ μιὰ μας νίκη »στὴ θάλασσα, κοντὰ στὸ νοῦ, ἀμέσως χαντακώ»νουνται· μὰ ἂν πὲς βασταξουνε, θὰ γυμναστοῦμε »κι' ἐμεῖς μὲ τὸν καιρὸ τὰ ναυτικά, κι' ὅταν ἡ »ἐπιστήμη μας τοὺς φτάσει, τότες πιὰ — πῶς γί»νεται ; μὲ τὴν παλικαριά μας θὰν τοὺς σπάσου»με. Γιατὶ τὸ δῶρο μας τὸ φυσικὸ δὲν τὸ ἀποχτοῦν »ἀφτοὶ μὲ τὴ σπουδή· τῆς ἐπιστήμης τους τὸ πλεο»νέχτημα(98) ἡ γύμνασή μας μᾶς τὸ χαρίζει(99).

122. »Ἔπειτα ἔχουμε ἀνοιχτὰ κι' ἄλλα στρα»τιὰ πολέμου, καθὼς τῶν συμμάχων τους ἀπόσταση » —κι' ἀφτὸ θὰ πεῖ κοπὴ τῶν πόρων ποὺ τοὺς δυ»ναμώνει—κι' ὀχυρωμὸ μέσα στὸν τόπο τους, κι' »ἄλλα ὅσα ἀπὸ πρὶν ἀδύνατο νὰ προβλέψεις. Τί »σπανια ὁ πόλεμος βαδίζει μ' ὁρισμένο πρόγραμμα, »παρὰ μονάχος του μηχανέβει τὰ πιὸ πολλὰ ὅπως »ἀπαιτεῖ ἡ φορά.

124. »Ὥστε ἀπὸ παντοῦ ἀφοῦ καλὴ μᾶς εἶ»ναι (1) τοῦ πολέμου ἡ ἐλπίδα (2), μὴν ἀργεῖτε νὰ »βοηθῆστε τοὺς Ποτειδεάτες, δικούς μας Δωριέους »πολιορκημένους τώρα ἀπὸ Ἴωνες—πρᾶμα ἀντίθετο »πρὶν—καὶ νὰ τρέξτε στὸ λεφτερωμὸ τῶν ἄλλων· »γιατὶ, ἂν καρτεροῦμε, ἀλλοῦ δὲ θὰ τελιώσει (3) »ἴσως παρὰ, ὅπως μερικοὶ μας βλαρτήκαμε, νὰ πά»θουμε τὰ ἴδια κι' ὅλοι οἱ λοιποὶ σὲ λίγο, ὅτα δεί»ξει φανερὰ ἡ ἄκαρπη ἀφτὴ συντυχιὰ τὴν ἀτολ»μιά μας. Ἡ ἀνάγκη φωνάζει, ὦ συμμάχοι, πιστέ»ψτε μας, κι' ἔτσι, δίχως δισταγμὸ μήπως ἡ στρα»τηγική μας δὲν πετύχει, ψηφίστε τὸν πόλεμο, χω»ρὶς νὰ φοβηθεῖτε τῆς στιγμῆς τὰ δεινά, ποὺ ὅμως »τάζουν εἰρήνη κατόπι σταθερή. Ἡ πολιτεία ἀφτὴ »ποὺ στήθηκε δυνάστης, γιὰ ὅλους, νὰ ξέρτε, στή»θηκε τὸ ἴδιο, κι' ὅπως σκλάβωσε ὡς τώρα μερι»κούς μας, ἔτσι στοχάζεται νὰ μᾶς σκλαβώσει ὅ»λους. Ὀμπρὸς λοιπὸν κι' ἐμεῖς νὰν τὴ σπάσουμε καὶ τοῦ λοιποῦ κι' ἐμεῖς νὰ ζοῦμε πιὰ ξέγνιαστοι καὶ νὰ λεφτερωθοῦν κι' οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οἱ σκλαβωμένοι τώρα».

Σὰν ἔτσι μίλησαν οἱ Κορθινοί. 125 Κι' οἱ Λάκωνες, ἅμα ἄκουσαν κάθε γνώμη, ἔβαλαν τὸ ζήτημα σ' ὅλους τοὺς συμμάχους, ζητῶντας ψῆφο ἀπὸ κάθε

97) Τὰ λόγια ἀνδρῶν γὰρ ὡς στὰ ἐν καιρῷ τοῦ κεφ. 121 εἶναι ἀπέλλωμα. Στὸ κεφ. 120,3 ἀντὶς ἀδικεῖσθαι ἴσως ἀρκεῖσθαι ὀρκάτου ἀντὶς εὐτυχίᾳ πλεονάζων ἴσως εὐτυχίαν π ἐυν ἀγων. Πρβ. Σοφ. Ἀντ. 3, το πρᾶγμα ἄγειν—παρ' ἀξίαν.

98) ὃ — προὔχουσι. Ἀντὶς ὃ γράψε ᾧ, λέγεται πρ ὔχω τινί.

99) Τὰ χρήματα δὲ ὡς στὸ πάσχειν δὲν εἶναι τοῦ Θουκυδίδη μήτε τὰ ἐν ᾧ ὁ μὲν ὡς στὸ τέλος τοῦ κεφ. 123, Τὸ ξενο χέρι τὸ δείχνει ἡ λέξη ἄστυ ἀ τὶς πόλις. Στὸ κεφ. 123 ἀντὶς ἔθος ἔπρεπε ἦθος· μα ἴσως τὸ λάθος εἶναι τοῦ νοθευτῆ

1) ὑμῖν. Γράψε ἡμῖν.

2) Τὰ λόγια καὶ ἡμῶν ὡς στὰ ἰδιώταις εἶναι. καθὼς καὶ πολλακίτου τὰ τῆς δ' ἀπ' αὐτοῦ ὡς στὸ ἀκίνδυνον, δὲ φαίνουνται τοῦ Θουκυδίδη.

3) Τὸ κείμενο χαλασμένο. Ἴσως ὡς οὐδὲν ἔτι ἄλλο ἢ ἐνδέχεται.